

El llenguatge

3/XI/1979

Ni de bon tros

Que, vulgarment, diguem generalment «menos» en lloc de menys, que és la forma correcta i imposada per la normativa, deu haver influït, potser, en el fet que hom s'escarrassi, quan es vol expressar en un llenguatge culte, a dir menys en tots aquells casos en què el castellà diu «menos». Però si el català parlat ha generalment abdicat de la forma genuïna menys, no és, segurament, tan sols a causa de la pressió del castellà i d'una certa dificultat de pronunciació, amb el conseqüent perill de confusió amb la forma oposada més, sinó també perquè, efectivament, el català ha preferit altres solucions en molts casos en què el castellà recorre habitualment a «menos», adverbial amb què ha creat un seguit de locucions que no tenen una traducció literal al català, el qual presenta com a locucions equivalents expressions formades amb d'altres mots. Recordem, només, frases com No corre tant, No és tan conegut, Mig got encara no, que podem considerar preferibles, sobretot la darrera, a Corre menys, Es menys conegut i Menys de mig got.

El que hem dit al principi es posa especialment de manifest en una expressió com «ni molt menys», que trobem força sovint en el llenguatge escrit. No podem pas afirmar que «ni molt menys» no s'arribi a dir mai en el llenguatge col·loquial, però sí que podríem sostenir l'afirmació que no hi és pas, ni de bon tros, habitual, i fins i tot ens aventurariem a dir que els mateixos que hi recoren —a «ni molt menys»— quan escriuen, no se'n serveixen pas —ni de «ni molt menys» ni de «ni molt menos»— en l'expressió oral i quotidiana, sinó que utilitzen d'altres recursos. Però ja és sabut que per al llenguatge culte hom té tendència a recórrer a models llibrescos, i sovint l'eliminació de formes vulgars comporta alhora l'adopció d'unes altres d'espúries que no són pas habituals.

En conclusió, «ni mucho menos» s'ha de traduir per ni de bon tros ni de molt: No és, ni de bon tros, tan lluny com dius. No és tan bonica com la que em vas regalar, ni de bon tros. No arriba, ni de molt, a la seva categoria.

Albert Jané